

POSTANOWIENIE

6 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

na posiedzeniu niejawnym 6 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A.P.

z udziałem M.P., Gminy G., W.K., Powiatu N., R.O., Starosty N., D.O., J.W., J.O.

o rozgraniczenie,

na skutek skargi kasacyjnej W.K., R.O., D.O.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu

z 30 grudnia 2024 r., II Ca 741/24,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od uczestników W.K., D.O. i R.O. na rzecz wnioskodawcy A.P. po 120 (sto dwadzieścia) złotych zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanym niniejszego postanowienia do dnia zapłaty;

3. nakazuje zwrot z kasy Sądu Okręgowego w Opolu na rzecz D.O., W.K. i R.O. po 50 zł (pięćdziesiąt złotych) tytułem części opłaty kasacyjnej.

(K.W.)

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 30 grudnia 2024 r. Sąd Okręgowy w Opolu, w sprawie z wniosku A.P. z udziałem M.P., Gminy G., W.K., Powiatu N., R.O., Starosty N.,

D.O., J.W. i J.C. o rozgraniczenie, zmienił na skutek apelacji wnioskodawcy postanowienie Sądu Rejonowego w Prudniku z 23 kwietnia 2024 r. w ten sposób, że dokonał rozgraniczenia nieruchomości położonych w B. pomiędzy działką nr [...] a działkami [...]1, [...]2, [...]3 i [...]4 i wyznaczył granicę pomiędzy tymi nieruchomościami, biegnącą pomiędzy punktami 100, 116, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, według szkicu z przebiegu granic sporządzonego przez biegłego oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wnieśli uczestnicy W.K., D.O. i R.O., wskazując na naruszenie art. 172 § 1 i 2 w zw. z art. 336 w zw. z art. 339 k.c.; art. 336 w zw. z art. 339 w zw. z art. 340 k.c.; art. 140 k.c., a także art. 172 § 1 i 2 w zw. z art. 140 w zw. z art. 144 k.c.

3. Skarżący wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżących skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna, ponieważ Sąd drugiej instancji w ustalonym stanie faktycznym błędnie zastosował przepisy prawa materialnego oraz dokonał ich błędnej subsumpcji. Uczestnicy już od ponad trzydziestu lat dają wyraz temu, że trwale i samodzielnie dysponują sporną częścią nieruchomości wnioskodawcy z wyłączeniem wnioskodawcy oraz osób trzecich. Postawy i zachowania wnioskodawcy jednoznacznie wskazują na to, że wyzbył się on posiadania przedniej części podwórza. Świadczyła o tym zarówno bierność wnioskodawcy, przejawiająca się w rezygnacji z korzystania ze spornego terenu przez okres ponad 30 lat, jak również aktywność w postaci замуrowania drzwi wejściowych, czy też kierowanie do uczestników pytań o zgodę na przeprowadzanie określonych prac.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W celu spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą

szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

5. Odnosząc się do powołanej przez skarżących oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, wskazać trzeba, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania, wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12).

Skarga kasacyjna w niniejszej sprawie nie zawiera argumentów uzasadniających stwierdzenie występowania tak rozumianej oczywistej zasadności. Skarżący – w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wraz z uzasadnieniem – nie wskazali jakie konkretnie przepisy prawa zostały ich zdaniem naruszone i w jaki sposób. Przypomnieć należy, że przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), stanowią dwa odmienne, z uwagi na funkcje, jakie pełnią, niezależne od siebie wymagania skargi kasacyjnej. Skarżący, formułując więc wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie powinni przedstawić wyodrębniony, samodzielny wywód prawny odnoszący się do wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego samodzielne poszukiwanie w treści skargi okoliczności uzasadniających przyjęcie jej do rozpoznania, w tym

sięganie do podstaw skargi w poszukiwaniu przepisów, jakie miały zostać naruszone w ramach wykazania przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że uszło uwagi skarżących, iż zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Krytyka orzeczenia Sądu drugiej instancji, zawarta w skardze kasacyjnej, stanowi polemikę z ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sąd Okręgowy. Jest to rozumowanie w oczywisty sposób niespełniające wymagań określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

6. O kosztach orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w związku z § 5 pkt 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Natomiast rozstrzygnięcie o zwrocie części opłaty uiszczonej od skargi kasacyjnej w związku z nieprzyjęciem jej do rozpoznania uzasadnia art. 79 ust. 1 pkt 2 lit. b w zw. z art. 80a u.k.s.c.

Joanna Misztal-Konecka

(K.W.)

[a.]